

Delårsrapport mars 2025

Kretslopp och vattennämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling ...	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling.....	8
2.1.3	Övrig väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen.....	8
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	9
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	9
3.1.1	Personalvolymutveckling	9
3.1.2	Årlig uppföljning av aktiva åtgärder och systematiskt arbetsmiljöarbete	9
3.2	Ekonomisk uppföljning	11
3.2.1	Resultatredovisning i sammandrag nämnder	11
3.2.2	Utfall till och med perioden	11
3.2.3	Prognos	18
3.2.4	Investeringsredovisning	18
3.2.5	Uppföljning kapitalkostnader och investeringsrelaterade kostnader	24
3.2.6	Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder	25
3.3	Uppföljning av budgetavvikelser	26
3.3.1	Förvaltningens förslag till åtgärder	26
3.3.2	Uppföljning av beslutade åtgärder	27
3.4	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag.....	27
3.4.1	Effektivisering genom minskad administration och digitalisering.....	27
4	Insamling av information inför Budget 2026.....	28
5	Styrinformation till nämnden	29
5.1	Nämndens mål	29
5.1.1	Grunduppdrag	29
5.1.2	Utvecklingsarbete	33
5.1.3	Dem vi är till för.....	35
5.2	Nämndens uppdrag.....	36
5.2.1	Uppdrag från KF:s budget 2025	36
5.2.2	Uppdrag utanför budget från KF/KS 2025	36

5.2.3	Kvarvarande uppdrag från KF/KS 2024	37
5.2.4	Uppdrag till förvaltningen från Kretslopp- och vattennämnden med utgångspunkt i KF:s budget 2025 ..	38
5.2.5	Uppdrag till förvaltningen från Kretslopp- och vattennämnden utanför KF:s budget 2025	40

1 Sammanfattning

Verksamhetens utveckling

Kretslopp och vatten har högt ställda mål för att uppfylla sitt uppdrag med fokus på den verksamheten finns till för. Uppföljningsrapporten visar att uppdraget har utförts med goda resultat gällande leverans till kund och kundnöjdheten är återigen tillbaka på en hög nivå.

Inom vatten och avlopp (VA) har dricksvattenproduktionen haft en större avvikelse under perioden, men vattnet som har levererats till brukarna har varit av god kvalitet. Distributionen har fungerat väl under perioden. Läckaget från dricksvattennätet är fortsatt lågt jämfört med historiska nivåer och rörbrotten har varit få för perioden. Förnyelse av anläggningar går framåt med god fart och i fas med årets målsättning. Avloppshanteringen har skett utan stora avvikelser även om nödavlledning och bräddning förekommit till följd av hög nederbördsintensitet.

Inom avfallsområdet har driften fungerat väl under perioden. Mängden avfall till förbränning är jämförbar med samma period föregående år. Grovavfallsmängderna fortsätter att öka, medan restavfallet minskar. Matavfallet har ökat under perioden och ökningen förväntas fortsätta under året då insamlingen blir obligatorisk för småhus, vilket ses som positivt. Inlämnade mängder av textil har ökat kraftigt i alla insamlingssystem och därmed krävt förstärkt bemanning hos avtalade aktörer.

Lag- och regelförändringar har återigen präglat avfallsområdet och kommer med fortsatt utbyggnad av förpackningsinsamling innebära en ytterligare expansion av verksamheten. Regeringens förslag till reformering av avfallslagstiftningen kan dock leda till minskad efterfrågan på förvaltningens avfallstjänster.

Ekonomisk uppföljning

VA-verksamhetens utfall för perioden uppgår till 41,8 mnkr, vilket är en budgetavvikelse om 28,9 mnkr. Det förklaras främst av lägre kostnader än budget för personal, entreprenader, konsulttjänster och kapitaltjänster. För helåret väntas resultatet hamna nära budget.

Avfallsverksamheten visar ett resultat i linje med budget för perioden, med en liten positiv avvikelse på + 0,6 mnkr och en helårsprognos på + 8,1 mnkr, jämfört med budget. Överskottet förklaras främst av lägre kostnader för städ och vinterväghållning samt något högre taxeintäkter.

Årsprognosen för investering, exklusive exploatering, uppgår till 1 399 mnkr, vilket innebär en avvikelse mot årsbudget om 229 mnkr. Avfall har en negativ avvikelse om 24 mnkr. Exploatering visar också en negativ budgetavvikelse jämfört med budget. Avvikelserna åtgärdas enligt det ekonomiska regelverket.

Utveckling inom personalområdet

Förvaltningen har under perioden fortsatt att växa och antalet medarbetare motsvarar alltmer behoven. Tillsättning av personal förväntas därav avta under året. Projekt inom kompetensförsörjning fortlöper enligt plan.

Förvaltningen noterar för perioden en ökad sjukfrånvaro, vilket bevakas nogsamt. Det systematiska arbetsmiljöarbetet fortskrider och har följts upp i förvaltningens samverkansgrupper.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
AVFALLSVERKSAMHETEN		
Förändring antal tömningar i år/föregående år a)	10 %	10 %
Förändring vikt matavfall, grovavfall, restavfall i år/föregående år	2,7 %	-2 %
Förändring antal besök på återvinningscentraler i år/föregående år	15,7 %	10 %
Förändring intäkter i år/föregående år	18,6 %	19 %
Förändring kostnader i år/föregående år	11,9 %	8 %
VA-VERKSAMHETEN		
Försåld mängd vatten i år/föregående år	-5,7 %	-2,9 %
VA-verksamhetens intäkter i år/föregående år	10,1 %	12,6 %
VA-verksamhetens kostnader i år/föregående år	-8,5 %	4,3 %

a) Siffran är uppskattad på grund av kvalitetsproblem med data från entreprenör

I tabellen ovan redovisas utvecklingen av nämndens produktion i till exempel antal enheter, vikt eller annat volymmått.

Avfallsverksamheten växer under perioden 2024-2027 genom krav på både obligatorisk matavfallssortering och fastighetsnära förpackningsinsamling, men förpackningsinsamlingen har inte inkluderats i nyckeltalen ovan.

Avfallsmängderna ökar mer än befolkningsökningen, vilket drivs på av ökade mängder grovavfall. Antalet besök på återvinningscentralerna fortsätter att öka, vilket troligen är en effekt av fria besök. Taxehöjningen som beslutades under hösten 2024 avspeglas i de ökade intäkterna, som nu bättre når upp till kostnadsnivån, som ökar med det utökade uppdraget.

VA-verksamheten har under första kvartalet sålt mindre volymer vatten än samma period föregående år både inom Göteborg och till grannkommunerna. I och med de betydande höjningarna i VA-taxans avgifter till 2025 är intäkterna för perioden större än samma period 2024. Även om kapitalkostnaderna ökat sedan 2024 är de totala kostnaderna lägre för första kvartalet 2025 än första kvartalet 2024, till följd av att personalkostnader och övriga verksamhetskostnader är lägre.

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall perioden 2025	Prognos helår 2025	Utfall helår 2024	Utfall helår 2023
Verksamhet: Klimatavtryck totalt CO2 ekvivalenter (internt arbete totalt) a)	Årsbasis	-	Beräkning pågår	Ingen beräkning
Avfallsverksamhet				
Kund: antal klagomål på hämtningen (jan-mars) b)	224 st	1 200 st	1 030 st	560 st
Kund: andel nöjda användare (viktat medelvärde villa o lägenhet) c)	Årsbasis	-	73 %	73 %
Miljö: Öka matavfall till biogas och näringsåtervinning (ton)	6 401 ton	25 500 ton	25 011 ton	22 541 ton
Miljö: Minska avfallet till förbränning (ton)	31 250 ton	132 000 ton	131 107 ton	130 932 ton
Verksamhet: Total kostnad avfallsverksamheten per person exkl. slamhantering (kr/år) d)	Årsbasis	1 540 kr	1 279 kr	927 kr
VA-Processer				
Kund vatten: Dricksvattenkvalitet (antal prov med överskridet parametergränsvärde, ospolade)	0 st		1 st	7 st
Kund vatten: Leveransavbrott på ledningsnät (minuter per brukare)	Årsbasis	-	10,37 min	10,72 min
Kund vatten: Risk för leveransavbrott, antalet avbrottsminuter per år för genomsnittsbrukare, CML e)	Årsbasis	-	1 409 CML	1 582 CML
Kund avlopp: Översvämningsärenden (antal anmälda, st)	Årsbasis	-	66 st	64 st
Miljö avlopp: Andel biologiskt renat spillvatten, inklusive Ryaverket (%) f)	Årsbasis	-	93,5 %	96,9 %
Hanterad skyfallsvolym (inom Stadens ansvar)	5 485 m3	ca 8 500 m3	5 485 m3	3 835 m3
VA-gemensamt				
Kund: Andel nöjda brukare (VA, %)	Årsbasis	-	Ingen mätning	Ingen mätning
Verksamhet: Total kostnad per ansluten (VA, kr/ansluten och år)	580 kr	2 620 kr	2 510 kr	2 264 kr
Verksamhet: Nyinvesteringar i verk och ledningsnät per ansluten (kr/ansluten och år) g)	215 kr	1 430 kr	1 230 kr	1 142 kr
Verksamhet: Reinvesteringar i verk och ledningsnät per ansluten (kr/ansluten och år) g)	161 kr	762 kr	651 kr	410 kr

I tabellen ovan avses utfall för perioden januari till mars 2025, om inte annat anges.

a) Klimatavtryck tCO₂e, beräkning gjord för 2020 och kommer att göras igen för 2024 när data är insamlad, därefter på årsbasis.

b) Kund: antal klagomål på hämtningen. Mars månad är uppskattad.

c) Kund: andel nöjda användare: Resultat från kundenkät 2025 delges i årsrapport.

d) Verksamhet: Total kostnad per person exkl. slam (kr/år): Siffran inkluderar från 2024 förpackningsinsamlingen.

e) Kund vatten: CML stå för Customer Minutes Lost och beräknas genom en så kallad felträdsmodell, görs på årsbasis

f) Miljö avlopp: Biologisk renat spillvatten är allt spillvatten som genomgått fullständig rening på Ryaverket. Övrigt är det spillvatten som bräddats eller nödavlatts före Ryaverket eller enbart genomgått mekanisk rening på Ryaverket.

g) VA-gemensamt: Beräknat på 610 000 anslutna, max 3 gällande siffror.

Kretslopp och vatten har tre definierade huvudprocesser:

- Kontinuerligt leverera vatten till rätt kvalitet
- Avleda och rena avlopp för hälsa och miljö
- Samla in och behandla avfall för god resurshushållning

I alla huvudprocesser inkluderas långsiktig planering för ett hållbart samhälle. Processerna ska skapa största möjliga nytta, resultat och nöjdhet för dem vi är till för och vara ett stöd i ledning och styrning för chefer och medarbetare.

Tabellen ovan syftar till att visa hur väl förvaltningen lyckas med sitt uppdrag sett till huvudprocesserna och mått som indikerar hur verksamheten utvecklats. Måtten har tagits fram utifrån en grundlig analys av bland annat reglementet och andra styrande dokument.

Tabellen innehåller tre perspektiv: kund, miljö och verksamhet. Kundperspektivet handlar om hur vi skapar nytta för dem vi är till för. Miljöperspektivet synliggör hur förvaltningen minskar den miljöbelastning som ligger i uppdraget, avseende avfall, dricksvatten och avlopp. Verksamhetsperspektivet syftar till att följa upp hur processer bedrivs. Exempel på sådana mått är effektivitetsmått som kostnad per ansluten, intern miljöbelastning, CO₂, och nivå på reinvesteringar.

Avfallshämtningen har kunnat utföras utan större störningar under perioden och antalet klagomål har varit lågt. Kundenkäter genomförs senare i år och det finns därför inga nya resultat avseende kundnöjdhet. Matavfallet fortsätter att öka, liksom grovavfallet, medan restavfallet minskar. Matavfallet förväntas fortsätta öka under året när det blir obligatoriskt att sortera ut matavfall, vilket nu stegvis införs även vid småhus i samband med införande av hemsortering. Det är främst bygg- och rivningsfraktioner som står för ökningen av grovavfallsmängderna och innebär att avfall till förbränning ligger på liknande nivå som tidigare trots att restavfallet minskar.

Dricksvattenkvaliteten har varit god, inget spolat prov visar på överskridet parametergränsvärde under perioden. En mild vinter har inneburit relativt få läckor och leveransavbrott. Avloppsverksamheten har löpt på utan stora störningar. Nederbörden har varit måttlig och det har inte varit någon betydande snösmältning. Det har dock förekommit dygn med mer intensiv nederbörd som lett till bräddning och nödavledning från pumpstationer. Inom skyfallshantering förväntas projekt Stabbeparken bli klar under året vilket kommer förbättra skyddet vid skyfall. Uppföljning sker på helåret.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Inga väsentliga avvikelser
Orsak till att avvikelserna uppstått
Konsekvenser för de verksamheter som är till för
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Ekonomiska konsekvenser
Vidtagna åtgärder

2.1.3 Övrig väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

Fortsatt utbyggnad av förpackningsinsamling

Kretslopp och vatten övertog ansvaret för förpackningar från 2024 och under 2025 påbörjas utbyggnaden av fastighetsnära insamlingen när hemsortering införs för småhus fram till 2027. Från 2027 blir även den fastighetsnära insamlingen vid flerbostadshus obligatorisk för fastighetsägarna, vilket innebär ökade krav på utrymme vilket påverkar flerbostadshusägarna. Kravet innebär en utökning även av flerbostadshusens insamling jämfört med idag. Samtidigt får dagens återvinningsstationer en ny roll med krav på färre avfallsslag och behovet av dem minskar. Sammantaget innebär detta en kraftig expansion av avfallsverksamheten.

Ändrad avfallslagstiftning kan påverka avfallsverksamhetens omfattning

Regeringens förslag till reformering av avfallslagstiftningen från i höstas kan påverka avfallsverksamheten från tidigast 2026. Enligt förslaget kan vissa verksamheter undantas från kommunal hantering och andra ges större möjligheter till dispens. Förslaget kommer, om det genomförs, minska efterfrågan på förvaltningens tjänster. Taxeintäkterna på årsbasis kan inom några år minska med upp mot 100 miljoner kronor jämfört med dagens nivå. Den ekonomiska bördan på kvarstående abonnenter kan öka med upp mot 50 miljoner kronor tills anpassning skett, men vissa kostnader kommer kvarstå och behöva bäras av kvarvarande kunder. Dessutom kan nya krav på sortering i förslaget kräva ökade insatser av både hushåll och kommuner samt öka kostnaderna än mer.

EU reviderar avfallsdirektivet

Direktivet kompletteras för närvarande med regler för producentansvar för textil som ska implementeras i svensk lagstiftning senast 2027. Kommunerna fick ansvar för insamling av textilavfall från 2025 och de nya reglerna innebär att producenterna inom några år ska bekosta insamlingen och ansvara för behandlingen. Tills dess bekostas hanteringen av taxemedel och kapaciteten för materialåtervinning är låg vilket innebär att en stor andel insamlat textilavfall energiåtervinns.

Revideringen innebär också nya mål om minskning av matavfallet. Till 2030 ska matavfallet från handel, restauranger, storkök och hushåll därför minska med 30 procent, jämfört med 2021-2023. Hur detta kommer påverka förvaltningen är ännu oklart.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Personalvolymsutveckling

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2025	Utfall 2024
Antal årsarbetare	157,1	156,1	630	621,1

Förvaltningen fortsätter att växa men i takt med att sjukfrånvaron ökat något är resultatet på årsarbetare likt föregående år. Förvaltningen har fortsatt vakanser som ska tillsättas men antalet utökningar förväntas avta. Prognosen är därför fortsatt en ökning gentemot föregående år, men en lägre nivå än tidigare. Under föregående år sågs en minskad personalomsättning men en fortsatt hög intern rörlighet vilket troligtvis kommer att fortsätta under 2025.

3.1.2 Årlig uppföljning av aktiva åtgärder och systematiskt arbetsmiljöarbete

Årlig uppföljningen av aktiva åtgärder

NEJ

Förvaltningen har ännu inte genomfört den årliga uppföljningen av aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Förvaltningen har planerat att genomföra uppföljningen på Förvaltningens samverkansgrupp (FSG) i april månad. Under hösten kommer FSG att arbeta med steg 1-3 enligt stadens stödmaterial för arbete med aktiva åtgärder. Därefter kommer handlingsplan inför 2026 att tas fram.

Förvaltningen har en upprättad plan för lika rättigheter och möjligheter.

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

JA

Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har gjorts i samtliga lokala samverkansgrupper (LSG) samt i Förvaltningens samverkansgrupp (FSG). Identifierade avvikelser är:

1. Chefers kunskap, kompetens, resurser och befogenheter. Ojämn kvalitet i arbetsmiljöarbetet.
2. Bristande systemstöd för systematiskt arbetsmiljöarbete.
3. Arbetstagarnas kunskap om risker i arbetet, i synnerhet hantering av risker relaterade till stress.
4. Uppföljning och kontroll av åtgärder. Brister i återkoppling.
5. Tillbud och riskobservationer - vid utredning glöms det organisatoriska och strukturella perspektivet bort.

Grundläggande arbetsmiljöutbildning (GAM) är en stadengemensam utbildning. Insatser görs i form av framtagande av "GAM dag 3", där dag 3 fokuserar på arbetsmiljöfrågor i egen verksamhet. Dagen är inplanerad till våren och där nya chefer på förvaltningen bjuds in. Årets arbetsmiljömål strävar till att stärka kompetensen både hos chefer och medarbetare. Resterande punkter lyfts tillbaka till ledning och samverkansgrupper för fortsatt hantering och bevakning.

De största arbetsmiljöriskerna

De tre största riskerna som identifierats är fallrisker, ohälsosam stress och kemiska risker. Riskerna har identifierats genom analys av inkomna händelser i incidentrapporteringsystemet (IA), med stöd av utvärdering av systematiskt arbetsmiljöarbete i LSG och FSG.

Fallrisker är främst kopplat till halkolyckor. Förvaltningen har många anläggningar och stora ytor med flera entréer vilket innebär en sårbarhet i hur snabbt halkbekämpning kan genomföras.

Förvaltningen har upprättade rutiner för kemikaliehantering med tillhörande utbildning, men förvaltningen hanterar en stor mängd kemikalier i produktion och hanteringen av farligt avfall. Utifrån konsekvenserna av en felaktig hantering av kemikalier kvarstår den som stor risk.

Ohälsosam stress är både relaterad till arbetsplatsen utformning och organisatoriska struktur vilket exempelvis resulterat i sjukskrivningar, och även kan få effekt i personalomsättning. Dessa frågor hanteras främst inom respektive avdelning med en bevakning från förvaltningsledningen. Utifrån medarbetarundersökningen identifierades organisatorisk tillit som utvecklingsområde, varpå insatser görs på samtliga arbetsplatsträffar på förvaltningsledningens uppdrag.

Hantering sker främst inom egen verksamhet, med behov av stöd från staden kopplat till arbetsmiljöperspektivet av kemikaliehantering.

Främjande faktor (friskfaktor)

Dialog kring friskfaktor har skett i samband med den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. En friskfaktor som identifierats är vår fysiska och digitala arbetsplats. Genom samlokaliseringen arbetar fler yrkesgrupper närmare varandra och det finns naturliga mötesplatser, exempelvis "ljusgården" och gemensamt lunchutrymme. Genom möjlighet till arbete på annan plats 1-2 dagar i veckan ges möjlighet till ökad balans mellan arbete och privatliv.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Resultatredovisning i sammandrag nämnder

Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i mnkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	620,9	655,7	-34,8	582,5	2 622,1	2 660,7	2 660,7	2 285,7
Kostnader	-584,7	-650,3	65,6	-592,9	-2 572,1	-2 617,5	-2 617,5	-2 409,7
Kommunbidrag								
Kommuninterna bidrag	1,1	4,7	-3,6	1,1	19,1	19,0	19,0	16,5
Resultat	37,3	10,1	27,1	-9,3	69,1	62,1	62,1	-107,6

3.2.2 Utfall till och med perioden

Förvaltningen består av två taxefinansierade verksamhetsområden; Vatten och avlopp (VA) och Avfall samt Återbruket som finansieras av sin försäljning. Därtill ingår även kollektiven skyfall och tekniskt vatten som finansieras av skattemedel respektive extern fakturering.

VA-verksamhetens utfall för perioden uppgår till 41,8 mnkr, vilket är 28,9 mnkr bättre än budget, främst tack vare lägre kostnader för personal, entreprenader, konsulttjänster och kapitaltjänster. För helåret väntas resultatet hamna nära budget, med en marginell negativ avvikelse på - 0,6 mnkr. Personalkostnaderna är lägre än budgeterat till följd av vakanser och en högre andel arbetad tid i investering, medan övriga kostnader för perioden är lägre på grund av gynnsam väderlek under inledningen av året samt fördröjda projektstarter. Det är ännu tidigt på året vilket försvårar prognosen, men bedömningen är således att kostnaderna förväntas öka under året.

Avskrivningar och räntekostnader visar positiva avvikelser för perioden, men förväntas jämnas ut till årsslutet. Detta på grund av en ökande räntekostnad och tillkommande aktiveringar.

Avfallsverksamheten visar ett resultat i linje med budget för perioden, med en liten positiv avvikelse på + 0,6 mnkr och en helårsprognos på + 8,1 mnkr, jämfört med budget. Överskottet förklaras främst av lägre kostnader för städ och vinterväghållning samt något högre taxeintäkter.

Återbrukets verksamhet följer i stort sett planen, med en mindre negativ avvikelse för perioden på - 0,5 mnkr på grund av lägre försäljningsintäkter. Helårsprognosen visar ett underskott på 0,4 mnkr.

Skyfall följer plan, medan anläggningen för tekniskt vatten kommer aktiveras något senare än budgeterat.

3.2.2.1 VA-verksamhetens utfall och prognos

Resultaträkning

	Perioden			Helår			
mnkr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse	Prognos 2025	Budget 2025	Avvikelse	Utfall fg år
Taxeintäkter	380,9	389,4	-8,5	1 573,1	1 578,9	-5,8	1 355,4
Övriga intäkter	15,0	24,7	-9,7	85,9	99,8	-13,9	118,5
Summa intäkter	395,9	414,1	-18,2	1 659,0	1 678,7	-19,7	1 473,9
Personalkostnader	-68,4	-73,4	5,0	-304,2	-305,4	1,2	-309,1
Köp av verksamhet (Gryaab)	-67,9	-67,3	-0,6	-268,8	-269,3	0,5	-270,8
Övriga kostnader	-125,5	-154,8	29,3	-606,9	-618,8	11,9	-591,5
Summa verksamhetens kostnader	-261,8	-295,5	33,7	-1 179,9	-1 193,5	13,6	-1 171,4
Avskrivningar	-47,3	-51,8	4,5	-207,0	-207,0	0,0	-188,3
Finansiella kostnader	-45,0	-53,9	8,9	-210,0	-215,5	5,5	-170,4
Summa kapitaltjänstkostnader	-92,3	-105,7	13,4	-417,0	-422,5	5,5	-358,7
Resultat/ Skuldförändring	41,8	12,9	28,9	62,1	62,7	-0,6	-56,2

VA-verksamhetens utfall för perioden uppgår till 41,8 mnkr, vilket är en budgetavvikelse om 28,9 mnkr. Perioden präglas av lägre kostnader än budget på ett flertal kostnadsslag, personal, entreprenader, konsult samt kapitaltjänstkostnader.

För helåret bedöms utfallet i stort sett vara i linje med budget, med en avvikelse om endast - 0,6 mnkr.

Nedan förklaras avvikelserna mer i detalj.

Taxeintäkter

För perioden uppgår avvikelsen till - 8,5 mnkr jämfört med budget. Det beror på en större felaktig faktura som gick ut i december och som rättades i inledningen av året. För helåret bedöms underskottet minska till - 5,6 mnkr jämfört med budget, vilket får anses vara en marginell avvikelse med tanke på volymen. Det bör påpekas att det är svårt att säga något om eventuella förändringar av framför allt de rörliga intäkterna så här tidigt på året.

Övriga intäkter

För perioden uppgår avvikelsen till - 9,7 mnkr, och prognosen är ett underskott om 13,9 mnkr. Det beror framför allt på en lägre volym av EBP (externt beställda projekt). Dessa intäkter är alltså sådant som primärt vidarefaktureras staden, men innebär alltså ingen resultatpåverkan för förvaltningen eftersom förvaltningen har motsvarande, lägre, kostnader.

Personalkostnader

Personalkostnader för perioden uppgår till 68,4 mnkr, vilket är ett överskott jämfört med budget om 5,0 mnkr. Överskottet beror primärt på uppstådda vakanser, men också en högre andel arbetad tid i investering.

För helåret bedöms överskottet uppgå till + 1,2 mnkr, vilket är en marginell avvikelse.

Köp av huvudverksamhet

För perioden uppvisas ett resultat om - 0,6 mnkr jämfört med budget. För helåret bedöms överskottet uppgå till + 0,5 mnkr jämfört med budget. Även det en avvikelse som är att betrakta som marginell.

Övriga kostnader

För perioden uppgår underskottet till hela + 29,3 mnkr jämfört med budget. Avvikelsen för perioden förklaras av lägre kostnader för i stort sett samtliga kostnadsslag, primärt entreprenader och konsultkostnader. En delförklaring är att den lägre volymen av EBP:er återspeglas i form av lägre kostnader. Verksamheten har också dragit nytta av en för perioden gynnsam väderlek, vilket inneburit lägre akut underhåll samt lägre energikostnader.

För helåret bedöms den positiva avvikelsen minska till 11,9 mnkr. Ett flertal projekt med större driftpåverkan har ännu inte påbörjats, vilket påverkar konsult- samt entreprenadkostnader. Dessa bedöms även öka för att tillfälligt täcka upp vakanser inom vissa enheter. Vidare kommer en avdelning göra ett större inköp av digitala mätare, något som alltså inte syns i utfallet för perioden.

Avskrivningar

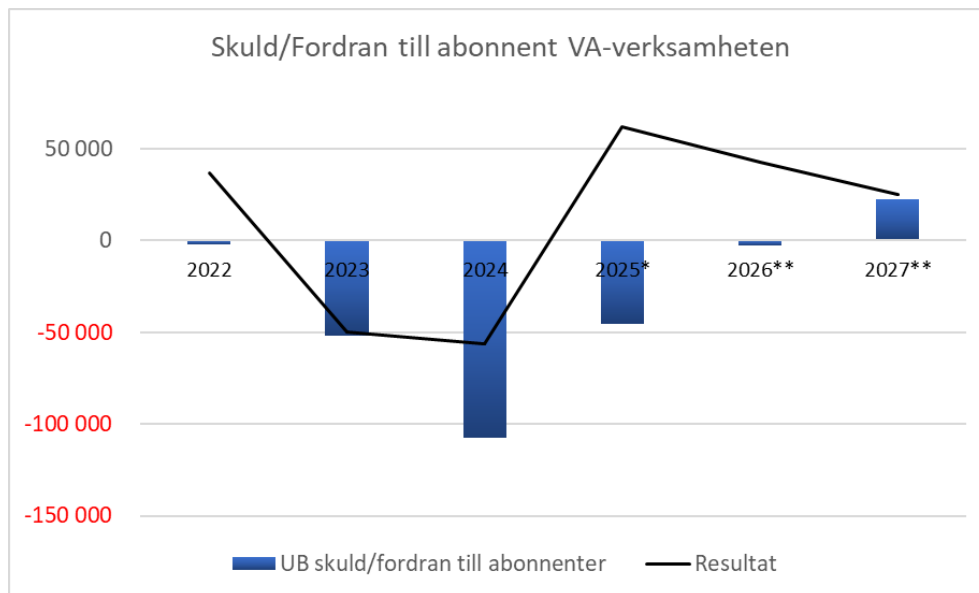
Kostnader för avskrivningar uppgår för perioden till - 47,3 mnkr vilket är 4,5 mnkr lägre än budget. För helåret är dock prognosen ett utfall i linje med budget, det vill säga 207 mnkr. Aktiveringsbeloppet är fortsatt på en historiskt hög nivå, vilket är i linje med förvaltningens ökande investeringsvolym.

Räntekostnader

Räntekostnadernas avvikelse för perioden är + 8,9 mnkr jämfört med budget. För helåret bedöms detta överskott minska till 5,5 mnkr. Precis som tidigare är räntekostnaderna svåra att prognosticera, och bygger på antaganden om både framtida ränteutveckling samt takten i upparbetade investeringsvolym vilket påverkar förvaltningens samlade låneskuld.

Utveckling skuld/fordran till abonnent

Det prognosticerade resultatet innebär att fordran på abonnenter fortsatt minskar i samma takt som förutsågs i budget. Budgeten antog en minskning av fordran om 62,7 mnkr, vilket nu alltså prognosticeras till 62,1 mnkr. Det innebär att VA-verksamheten kommer att ha en utgående fordran på abonnenter om 45,7 mnkr för 2025. Enligt vattentjänstlagen ska en fordran/skuld regleras inom 3-5 år. Observera att beloppen i diagrammet nedan avser tkr.

* Prognos 2025

** Plan 2026–2027

3.2.2.2 Avfallsverksamhetens utfall och prognos

Resultaträkning

mnkr	Perioden			Helår			
Mnkr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse	Prognos 2025	Budget 2025	Avvikelse	Utfall fg år
Taxeintäkter	182,9	188,3	-5,4	771,0	768,7	2,3	652,9
Övriga intäkter	37,5	36,0	1,5	144,1	143,8	0,3	132,4
Summa intäkter	220,4	224,3	-3,9	915,1	912,5	2,6	785,3
Personalkostnader	-6,9	-7,2	0,3	-29,9	-29,4	-0,5	-32,9
Köp av huvudverksamhet	-186,6	-186,7	0,1	-749,7	-750,6	0,9	-690,9
varav behandling	-49,7	-53,6	3,9	-215,9	-217,5	1,6	-191,8
varav insamling	-101,4	-98,3	-3,1	-395,8	-393,9	-1,9	-355,0
varav övrigt (ÅVC:er, ÅVS:er mm)	-35,5	-34,8	-0,7	-138,0	-139,2	1,2	-144,1
Övriga kostnader	-25,1	-28,7	3,6	-107,3	-114,9	7,6	-97,2
Summa verksamhetens kostnader	-218,6	-222,6	4,0	-886,9	-894,9	8,0	-821,0
Avskrivningar	-2,2	-2,1	-0,1	-11,5	-8,5	-3,0	-8,7
Finansiella kostnader	-1,9	-2,5	0,6	-9,5	-10,0	0,5	-7,0
Summa kapitaltjänst-kostnader	-4,1	-4,6	0,5	-21,0	-18,5	-2,5	-15,7
Resultat/ Skuldförändring	-2,3	-2,9	0,6	7,2	-0,9	8,1	-51,4

Avfallsverksamheten uppvisar för perioden ett utfall i linje med budget, med en avvikelse om endast + 0,6 mnkr. Prognosen för helåret är + 8,1 mnkr jämfört med budget. De primära förklaringsfaktorerna är lägre kostnader för städ och vinterväghållning av våra återvinningsstationer, samt något högre taxeintäkter än budgeterat.

Nedan förklaras avvikelserna mer i detalj.

Taxeintäkter

Underskottet för perioden uppgår till - 5,5 mnkr. Precis som för VA utgör en felaktig faktura som krediterats under inledningen av året förklaringen till underskottet. För helåret uppgår den prognosticerade avvikelsen till + 2,3 mnkr på grund av något högre behov av avfallshantering än förväntat.

Övriga intäkter

Övriga intäkter består främst av ersättning från Naturvårdsverket avseende förpackningsinsamlingen. Överskottet för perioden om 1,5 mnkr är kopplat till intäkter från 2024 som inkommit under året, på grund av eftersläpning i utbetalningar. Prognosen för helåret är en marginell positiv avvikelse om 0,3 mnkr. Att överskottet minskar beror framför allt på lägre försäljningsintäkter för metallåtervinning.

Personalkostnader

För perioden uppgår kostnaderna till 6,9 mnkr, vilket är marginellt lägre än budget. Prognosen för helåret är en negativ avvikelse om - 0,5 mnkr.

Köp av huvudverksamhet

Kostnaderna för perioden uppgår till 186,6 mnkr, vilket är samma som budgeterat. Prognosen för helåret är alltså ett utfall i linje med budget, med en marginell avvikelse om + 0,9 mnkr.

Avvikelseerna varierar dock inom de olika områdena, där kostnader för behandling bedöms bli lägre än budgeterat, samtidigt som insamling kommer att bli dyrare. En annan bidragande faktor är att en större kostnad för kärlinköp kommer att tas som en investeringsutgift istället, och belastar därmed kapitaltjänstkostnader.

Övriga kostnader

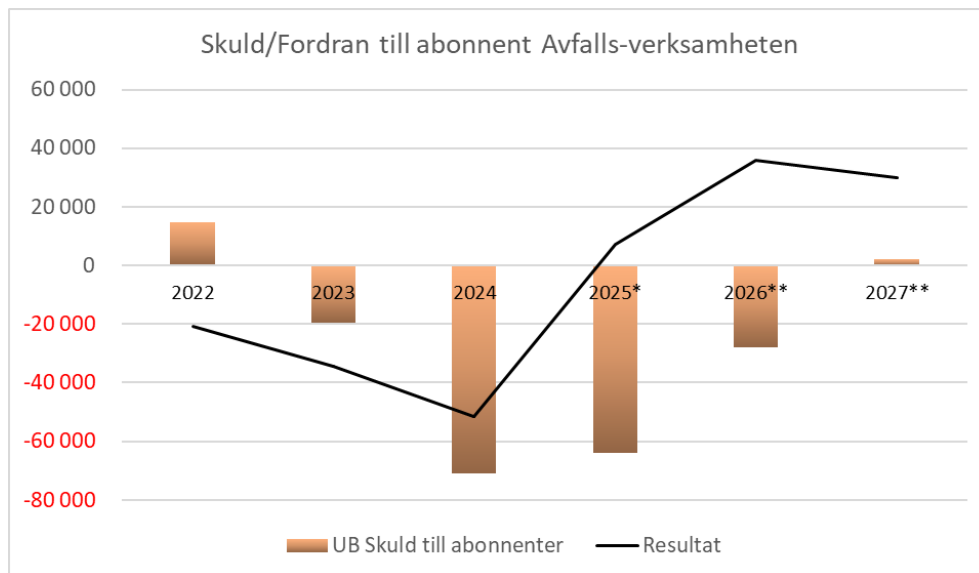
För perioden uppgår kostnaderna till - 25,1 mnkr, vilket är + 3,6 mnkr jämfört med budget. För helåret prognostiseras överskottet till 7,6 mnkr. Som nämndes inledningsvis är det framför allt kostnader för städ och vinterväghållning av våra återvinningsstationer som inte bedöms bli så stora som budgeterat.

Kapitaltjänstkostnader

Inga större avvikelser noteras för perioden. För helåret bedöms avvikelsen uppgå till - 2,5 mnkr. Det förklaras av högre avskrivningskostnader för den investering vi gör i form av en större mängd kärl.

Utveckling av skuld/fordran till abonnent

I och med det prognostiserade resultatet minskar avfallskollektivets fordran till abonnenter med 7,2 mnkr. Utgående fordran bedöms därmed uppgå till 63,9 mnkr. En plan för återställande av resterande fordran framgår av bilden nedan. Observera att beloppen i diagrammet nedan avser tkr.

* Prognos 2025

**Plan 2026–2027

3.2.2.3 Återbrukets utfall och prognos

Resultaträkning

mnkr	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse	Prognos 2025	Budget 2025	Avvikelse	Utfall fg år
Intäkter	1,5	1,8	-0,3	7,0	7,0	0,0	7,1
Personalkostnader	-1,5	-1,3	-0,2	-5,8	-5,6	-0,2	-6,1
Övriga kostnader	-0,3	-0,3	0,0	-1,4	-1,2	-0,2	-0,9
Summa verksamhetens kostnader	-1,8	-1,6	-0,2	-7,2	-6,8	-0,4	-7,0
Avskrivningar							
Finansiella kostnader							
Summa kapitaltjänstkostnader							
Resultat	-0,3	0,2	-0,5	-0,2	0,2	-0,4	0,1

Återbrukets verksamhet löper i stort sett på enligt plan. Avvikelsen för perioden uppgår till - 0,5 mnkr och beror framför på lägre försäljningsintäkter. Prognosen för helåret är en försäljning i enlighet med budget, men är förknippad med viss osäkerhet.

För helåret är prognosen ett underskott om 0,4 mnkr jämfört med budget. Något högre personalkostnader tillsammans med kostnader för åtgärder kopplat till ökat väderskydd på anläggningen utgör de primära förklaringsfaktorerna.

3.2.2.4 Skyfall utfall och prognos

Resultaträkning

mnkr	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse	Prognos 2025	Budget 2025	Avvikelse	Utfall fg år
Kommunbidrag		2,9	-2,9	11,4	11,4	0,0	9,4
Personalkostnader							
Övriga kostnader	-2,0	-2,6	0,6	-10,4	-10,5	0,1	-9,0
Summa verksamhetens kostnader	-2,0	-2,6	0,6	-10,4	-10,5	0,1	-9,0
Avskrivningar		-0,1	0,1	-0,4	-0,3	-0,1	
Finansiella kostnader		-0,2	0,2	-0,6	-0,6	0,0	-0,3
Summa kapitaltjänstkostnader		-0,3	0,3	-1,0	-0,9	-0,1	-0,3
Resultat	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,1

Skyfallskollektivet har kostnader om totalt 2,0 mnkr för perioden. Detta kommer att täckas av kommunbidrag, som erhålls under senare delen av våren.

Prognosen är ett utfall i linje med budget.

3.2.2.5 Tekniskt vatten utfall och prognos

Resultaträkning

	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse	Prognos 2025	Budget 2025	Avvikelse	Utfall fg år
Intäkter	3,1	12,8	-9,7	29,5	51,0	-21,5	10,0
Personalkostnader							
Övriga kostnader							
Summa verksamhetens kostnader							
Avskrivningar		-9,3	9,3	-17,0	-37,0	20,0	
Finansiella kostnader	-3,1	-3,5	0,4	-12,5	-14,0	1,5	-10,0
Summa kapitaltjänstkostnader	-3,1	-12,8	9,7	-29,5	-51,0	21,5	-10,0
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kollektivet Tekniskt vatten består av upparbetade räntekostnader för det pågående investeringsprojektet.

Intäkterna som motsvarar de upparbetade kostnaderna bokas för närvarande upp och kommer att faktureras vid projektets färdigställande.

Prognosens kostnader innehåller även avskrivningskostnader då anläggningen bedöms kunna aktiveras efter sommaren, vilket är något senare än vad som budgeterats. Det förklarar de lägre kostnaderna. Prognosen är dock balanserad i form av motsvarande, lägre, intäkter.

3.2.3 Prognos

Se avsnitt 3.2.2 som även innehåller prognos.

3.2.4 Investeringsredovisning

3.2.4.1 Investeringsutgifter och investeringsinkomster

År 2025

Belopp i mnkr	Årets ack utfall	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Inkomster	12	40		40
Utgifter	-248	-1 439	-1 628	189
varav reinvestering	-98	-469	-452	-17
varav nyinvestering	-150	-970	-1176	206
Investeringsnetto	-236	-1 399	-1 628	229

Tabellen visar VA, avfall, skattefinansierade skyfall och tekniskt vatten

Utgiftsprognosen för nyinvesteringar och reinvesteringar 2025 inom VA, avfall, skyfall och tekniskt vatten, exklusive exploateringar, uppgår till 1 439 mnkr jämfört med årsbudgeten som är 1 628 mnkr.

Avvikelsen är 189 mnkr och beror på lägre utgifter för tekniskt vatten 2025 (64 mnkr), lägre utgifter för skyfallsanläggningar, färre dagvattendammar byggs samt fördröjningar i VA-nyinvesteringsprojekt. Prognos för VA-reinvesteringar är 15 mnkr högre än budget. Avvikelsen på beror på bättre framdrift än beräknat i pågående förnyelseprojekt. För avfall är utgiftsprognosen 24 mnkr högre än budget. Avvikelsen beror främst på att priserna för kärl blev högre än förväntat, försenade byggnationen av Bulycke återvinningscentral samt att utgifterna för investeringen i digitala lås blir högre än planerat.

En hemställan görs i Kretslopp och vattennämnden i april om medel kan flyttas från investering till reinvestering.

En hemställan kommer göras till kommunstyrelsen om överföring av investeringsutrymme från VA-kollektivet.

20 mnkr är avsatt för investeringar i krisberedskap. Kommunstyrelsen har beslutat att flytta skattefinansierade medel till VA-taxekollektiv efter nämndens begäran. Budgeten är därmed utökad med 20 mnkr för år 2025 till 1 020 mnkr.

Prognosen för inkomster är 40 mnkr för år 2025. Inga inkomster är budgeterade så därav är avvikelserna 40 mnkr.

Redovisning per område

Investeringsområde, mnkr	Årets utfall		Prognos helår		Budget helår	
	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink
VA	-229	4	-1 336	40	-1 470	0
varav reinvestering	-98		-465		-450	
varav investering	-131		-871		-1 020	
Avfall	-9		-76		-52	
varav reinvestering	0		-4		-2	
varav investering	-9		-72		-50	
Totalt	-238	4	-1 412	40	-1 522	0

VA

Utgiftsprognosen för VA-nyinvesteringar är 871 mnkr. Budget är 1 020 mnkr. Avvikelsen på 149 mnkr beror på att projekten Askims pumpkedja och överföringsledning Torslanda är fördröjda, försenade entreprenadstartar av stomnätsprojekt samt att färre dagvattendammar byggs än tidigare planerat. Projekten Kallheds näsa och Kippholmen är pausade då en pumpkedja behöver byggas innan VA-utbyggnad görs.

Utgiftsprognosen för VA-reinvesteringar är 465 mnkr. Budget är 450 mnkr. Avvikelsen på 15 mnkr beror på god framdrift i pågående förnyelseprojekt inom områdena Dricksvattendistribution och Avloppsavledning. Många separeringsprojekt är i gång och dessa blir dyrare än beräknat. 19 mnkr läggs i prognos för elektrifierade entreprenader vilket bidrar till förvaltningens miljömål.

Investeringarna syftar till förnyelse och förbättrad funktion som minskat tillskottsvatten och säkrare dricksvattenleverans. Avvikelsen har en mindre påverkan på verksamheten och måluppfyllelsen det här året.

20 mnkr är avsatt för investeringar i krisberedskap.

Förvaltningen har ökat förmågan att genomföra VA-investeringsprojekt de senaste två åren. Prognosen för VA 2025 är 272 mnkr högre än utfallet 2024 vilket innebär en ökning på 25 procent jämfört med 2024. Utgiftsutfallet ökade 45 procent år 2023 och 29 procent år 2024. Det är stor aktivitet i projekten, beställningar är gjorda och många projekt är i genomförandefas. På grund av projekt som förskjuts och omorganisation når utfallet 2025 inte upp till budget för 2025. Aktiviteter har genomförts för att öka förmågan och investeringstakten i form av förändrade arbetssätt, förändrad organisation och ökad bemanning.

En hemställan görs i Kretslopp- och vattennämnden i april om flytt av medel, 15 mnkr, från investering till reinvestering.

Avfall

Prognos för nyinvesteringar är 72 mnkr. Budget är 50 mnkr. Avvikelsen på 22 mnkr beror på att priserna för kärl blev högre än förväntat (i genomsnitt 35 procent) samt att monteringskostnaden inte räknades med i budgeten. Avvikelsen förklaras även av att den försenade byggnationen av Bulycke återvinningscentral görs 2025 samt att utgifterna för investeringen i digitala lås blir högre än planerat.

Under 2025 påbörjas införandet av systemet för fastighetsnära insamling av förpackningar hos småhus i staden för att kunna uppfylla det lagkrav som kommer 2027. Det nya insamlingssystemet kräver en investering i kärl som varit svår att uppskatta eftersom vi i budgeteringsläget inte hade tillgång till kostnaden för kärlden. Nu är kärlden upphandlad och vi kan konstatera att de blev 35 procent dyrare än tidigare uppskattning. Detta innebär att den budgeterade investeringen på 24 mnkr i prognosen ökar till 34 mnkr 2025. Monteringskostnaden på 3 mnkr ingick inte i den preliminära kalkylen och därmed inte heller i budgeten.

För att effektivisera avfallsinsamlingen pågår ett digitaliseringsprojekt under åren 2024 till 2025 där en upphandlad entreprenör installerar digitala lås i ca 6 000 av stadens låsta avfallsutrymmen. I budgeteringen inför 2025 fick vi uppskatta kostnaden för införandet eftersom upphandlingen inte var klar. Prognosen för 2025 ligger 4 mnkr över budget för året men inom budgetram för projektet.

Den nya tvärförbindelsen mellan Syrhåla och Torslanda kräver att in- och utfart till Bulycke återvinningscentral görs om på grund av trafiksäkerhetsskäl. Ombyggnationen har försenats på grund av att beslut om tvärförbindelsen i staden har försenats. Budgeterade kostnader för 2024 på 5 mnkr har därför behövt flyttas till 2025.

Ovanstående aktiviteter är svåra att avbryta helt under 2025 på grund av lagstiftningskrav, pågående avtal och trafiksäkerhet. Möjliga besparingar utan betydande konsekvenser, totalt 9 mnkr, är att senarelägga en del av digitaliseringsprojektet, 4 mnkr, ändra till elstaket istället för kameraövervakning på Bulycke återvinningscentral, 1 mnkr, senareläggning av ombyggnation av Tagene återvinningscentral, 1 mnkr, senarelägga byggnation av personalbod till återvinningscentralen på Kretsloppsparken Alelyckan 3 mnkr.

Prognos för reinvesteringar är 4 mnkr. Budget är 2 mnkr. Avvikelsen beror på högre utgifter för takproblematiken på Brudare mossens lakvattenanläggning samt behov av åtgärder för gasanläggningen på Brudare mossens nedlagda deponi.

Möjliga besparingar utan betydande konsekvenser, totalt 1 mnkr, skulle vara att avvakta förbättring av hantering av farligt avfall på Kretsloppsparken Alelyckan, 0,5 mnkr, och att avstå från reinvesteringar på återvinningsstationer, 0,5 mnkr,

En hemställan kommer göras till kommunstyrelsen om överföring av medel, 24 mnkr, från VA-kollektivet.

Sammanställning total

Investeringsområde, mnkr	Årets ack utfall	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
VA-verksamheten	-225	-1 296	-1 470	174
Inkomster	4	40	0	40
Utgifter	-229	-1 336	-1 470	134
varav reinvesteringar	-98	-465	-450	-15
varav nyinvestering	-131	-871	-1 020	149
Avfall	-9	-76	-52	-24
Utgifter	-9	-76	-52	-24
varav reinvesteringar	0	-4	-2	-2
varav nyinvestering	-9	-72	-50	-22
Delsumma VA och avfall	-234	-1 372	-1 522	150
Skyfall skattefinansierat	8	-1	-16	15
Skyfall inkomst	8	0	0	0
Skyfall utgift	0	-1	-16	15
Krismedel skattefinansierade	0	0	0	
Tekniskt vatten	-10	-26	-90	64
Investeringsnetto	-236	-1 399	-1 628	229
Exploatering	8	-108	-140	32
Inkomst	27	60	0	60
Utgifter	-19	-168	-140	-28
Netto	-228	-1 507	-1 768	261

3.2.4.2 Exploateringsinvesteringar

Belopp i mnkr	Årets utfall	Prognos helår	Budget helår
Inkomster	27	60	0
Utgifter	-19	-168	-140
Netto	8	-108	-140

Prognos för exploateringsutgifter är 168 mnkr vilket är 28 mnkr över budget. Det är god framdrift i många pågående projekt vilket påverkar budgeten.

Kretslopp och vatten har 50 pågående exploateringsprojekt där projekten är i olika faser. Ny kunskap ger bättre planering och nya insikter kring exempelvis markförhållanden, tekniska lösningar och anpassningar till lagkrav. Även tekniska justeringar under projekteringsfasen är kostnadsdrivande och svåra att förutspå i projekten vilket påverkar budget.

Flera större projekt pågår där Olof Askunds gata, Masthuggskajen, Gamlestadens fabriker, Västlänken DP och Säterigatan är de projekt som påverkar budgeten mest. Reella kostnadsökningar i hela sektorn kring både material och entreprenader har

stor påverkan.

Prognos för inkomster (intäkter från anläggningsavgifter) är 60 mnkr. Inga inkomster är budgeterade. Utfallet 2024 var 108 mnkr. Vi ser en nedgång i antalet anslutningar 2025 på grund av konjunkturläget men bedömer att detta kommer vända under 2026-2027.

En hemställan kommer göras till kommunstyrelsen om överföring av medel från VA-kollektivet. Om denna inte godkänns är konsekvensen att Kretslopp och vatten bromsar stadens utbyggnad och en dialog behöver startas med exploateringsförvaltningen vilka projekt som kan pausas.

3.2.4.3 Skyfallsinvesteringar

Utgiftsprognosen för Skyfall är 1 mnkr. Budget är 16 mnkr. Orsaken till avvikelsen är att större delen av investeringskostnaden för skyfallsprojekt vid Östra sjukhuset och Sahlgrenska kommer tas av Västra Götalandsregionen. Förutsättningarna för att lägga budget för skyfallsinvesteringar är svårt beroende på politiska beslut kring målbild och ambitionsnivå samt juridiska förutsättningar.

Inkomstutfallet på 8 mnkr avser bidrag från MSB för skyfallsprojekten vid sjukhusen. Det är osäkert om vi får ta emot bidraget då det är Västra Götalandsregionen som står för kostnaden för byggnationen. Därav har vi inte med inkomsten i prognosen.

Belopp i mnkr	Årets utfall	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Inkomster	8	0	0	0
Utgifter	0	-1	-16	15
Netto	8	-1	-16	15

3.2.4.4 Tekniskt vatten investeringar

Utbyggnad av ledningar för tekniskt vatten för kyla mellan Gryaab och NOVO:s kommande batterifabrik i Torslanda är klar. I entreprenaden kvarstår endast utbyggnad av eluppvärmning för luftare samt efterbesiktning. Detta kommer vara klart innan sommaren.

Arbete med det administrativa avslutet pågår. En första fakturering till NOVO planeras efter 15 augusti 2025.

Utgiftsprognosen 2025 är 26 mnkr. Budget är 90 mnkr. Avvikelsen beror på att utgifterna togs 2024.

Projektet har en totalprognos på 530 mnkr (vilket motsvarar 480 mnkr i 2022 års prisnivå). I KF är beslutad rambudget 500 mnkr i 2022 års prisnivå, varav 100 mnkr är budgetreserv. Nämndens beslutade budget är även den 500 mnkr i 2022 års prisnivå då tilläggsbeslut på budgetreserv togs i Kretslopp och vattennämnden i oktober.

Belopp i mnkr	Årets utfall	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	-10	-26	-90	64
Netto	-10	-26	-90	64

3.2.4.5 Större investeringsprojekt

Alelyckan ultrafilter och dricksvattenkemikalier

Kommunfullmäktige beslutade år 2018 att godkänna investeringsprojektet Alelyckans ultrafilter och dricksvattenkemikalier. Projektets syfte är att installera ultrafilter på Alelyckans vattenverk för att komplettera den mikrobiologiska barriärverkan på vattenverket. Med ultrafilter förbättras leveranssäkerheten av dricksvatten och ger skydd mot vattenburen smitta. Vattenburen smitta bedöms idag som den största hälsorisk för allmän dricksvattenförsörjning baserad på ytvatten.

Byggnationen av den nya ultrafilterbyggnaden fortgår som planerat. Betonggjutningar är färdigställda och i november 2024 fick vi tätt hus. Under 2025 kommer fastighetsinstallationerna och processinstallationerna fortgå. Under hösten 2025 beräknas driftsättning av processinstallationerna påbörjas. Projektet bedöms bli klart under andra kvartalet 2026.

Projektets utfall uppgår till 550 mnkr i 2018 års prisnivå. Nämndens beslutade budget är 780 mnkr i 2018 års prisnivå. Den beslutade ramen från fullmäktige är 900 mnkr i 2018 års prisnivå. Senaste prognos uppgår till 700 mnkr i 2018 års prisnivå, vilket innebär att kostnaderna ligger inom budgetram. Förklaringen till avvikelserna mellan beslutad budget och prognos beror bland annat på att vi gjorde upphandlingen med indexreglering från start. Projektet har lyckats bra med genomförandet hittills då vi har tagit hänsyn till erfarenheter från tidigare utförda projekt på vattenverken.

Askim pumpkedja

Projektets mål är att skapa en robust spillvattenavledning från södra Göteborg till Gryaab och innebär ombyggnation och utbyggnad av pumpstationer och tillhörande tryckledningar från Billdal till Gryaabs tunnelanslutning i Askim. Projektet bidrar även till att minska utsläpp av spillvatten till havsmiljön, då risken för nödledning från projektets pumpstationer kommer att minska efter ombyggnationen.

Projektet är tillbakadraget för att se över kostnadsbilden och förutsättningarna. Just nu pågår ett omtag av hela projektet. Ambitionen är att ha en färdig förprojektering i början av nästa år, för att därefter kunna gå vidare med detaljprojektering.

Björlanda pumpkedja

Möjligheten att avlasta avloppsvatten från området runt Skra bro är begränsad då det befintliga avloppssystemet inte uppfyller gällande dimensioneringskrav. Projektet innebär utbyggnad av omkring 6 km överföringsledningar för avlopps- och dricksvatten mellan Skra bro och Kärrdalen samt nybyggnation av en dricksvatten- och två spillvattenpumpstationer. Vidare är syftet med projektet att ledningsnätets kapacitet ska öka. Det möjliggör att Torslanda (Skra bro) kan expandera samt att förstärka leveranssäkerheten av dricksvatten och försörja planerad bebyggelse för norra Hisingen.

Projektet är indelat i två etapper. Både etapp A och etapp B är färdigställda och slutbesiktigade. Överlämning till driftverksamheten är klar. Arbete med det administrativa avslutet pågår.

KF:s beslutade budget är 350 mnkr i 2020 års prisnivå och nämnden har beslutat om en budget på 300 mnkr i 2020 års prisnivå. Projektets prognos omräknat till

2020 års prisnivå är 229 mnkr vilket innebär att projektet håller sig inom budget.

Hjuvik pumpkedja

Hjuviks pumpkedja består av sju pumpstationer. Tre av dessa ska detaljprojekteras i en första etapp. Övriga fyra stationer ska utredas vidare inför eventuellt projektering i en andra etapp. Aktuella pumpstationer ska även föras med överbyggnad vilket innebär förbättrad arbetsmiljö för underhållsarbete och ger en positiv inverkan för boendemiljön i området.

Projektet är i projekteringsfas. Kostnadsprognos för 2025 är 8,5 mnkr.

Mjörns vattentäkt

Mjörns vattentäkt är ett gemensamt projekt tillsammans med Lerums kommun för att säkra och som komplement nyttja Mjörn som råvattentäkt för dricksvattenproduktion. I projektet ingår även inrättande av nytt vattenskyddsområde för Mjörn som bidrar till förbättrade förutsättningar att leverera ett hälsosamt dricksvatten. Projektet är indelat i fyra delprojekt:

- Tillståndsansökan för råvattenuttag
- Vattenskyddsområde
- Pumpstation
- Överföringsledning

Arbetet med att förbereda samråd om tillståndsansökan för råvattenuttag pågår.

Under 2025 kommer fördjupad förstudie kopplat till lokalisering av pumpstationen att avslutas. Troligen kommer även en fördjupad förstudie för överföringsledningen att initieras och pågå 2025.

Kostnadsprognosen för 2025 är 8,4 mnkr. Arbetet med total prognos för projektet pågår inför investeringsbeslut i kommunfullmäktige.

3.2.5 Uppföljning kapitalkostnader och investeringsrelaterade kostnader

Kapitalkostnader

Belopp i mnkr	Nominering 2025	Nämndbudget 2025	Utfall perioden	Prognos helår 2025	Utfall helår 2024
Avskrivningar	-258	-253	-49	-236	-197
Ränta	-209	-240	-51	-233	-190
Totalt kapitalkostnader	-467	-493	-100	-469	-387
varav Avskrivningar skattefinansierad	-1,4	-0,3	0	-0,4	0
varav Ränta, skattefinansierad	-1,2	-0,6	0	-0,6	-0,3
Totalt skattefinansierade kapitaltjänstkostnader	-2,6	-0,9	0	-1,0	-0,3
Totalt	-467	-493	-100	-469	-387

I total kapitalkostnad ingår VA, avfall, skattefinansierat och tekniskt vatten

Avskrivningskostnaden prognostiseras bli 236 mnkr jämfört med budget 253 mnkr. Avvikelsen 16 mnkr beror på att avfalls avskrivningskostnader beräknas bli 3 mnkr

högre än budget. Det beror på avfalls högre investeringsutgifter, tex Kärn och digitala lån. Tekniskt vattens avskrivning beräknas bli lägre än budgeterat, - 20 mnkr, på grund av lägre prognos av projektet och senare klart än bedömning vid budgettillfället.

Kretslopp och vatten använder sig av kontokreditsräntan från koncernbanken. Räntekostnaden har en prognos på något lägre än budgeterat. Räntekostnaden påverkas av kontokreditsräntan som beräknas just nu till 2,50 procent för år 2025. För kvartal 1 var ränta 2,46 procent och för kvartal 2 beräknas räntan till 2,43 procent. Så räntan beräknas till högre de sista kvartalen.

Investeringsstakten är något lägre jämfört med förra året. Låneskulden som är beräkningsunderlaget för räntekostnaden påverkar räntekostnadsprognosen för året och är svår att uppskatta totalt och per kollektiv.

Investeringsrelaterade kostnader

Belopp i mnkr	Nominering 2025	Grundutrymme ram 2025	Nämnd budget 2025	Utfall perioden	Prognos helår 2025	Utfall helår 2024
Investeringsrelaterade driftkostnader	-10			-2,1	-6	-16,3

Prognosen för Investeringsrelaterade driftkostnader är 6 mnkr för 2025. Kostnaden avser tillfälliga baracker under ombyggnad av labbet på Lackarebäcks vattenverk samt filmning av kritiska ledningar. I nomineringen togs 10 mnkr upp. Kostnadsutfallet är 2,1 mnkr.

3.2.6 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i mnkr)	Utfall perioden	Prognos helår	Budgeterat belopp helår
Skattekollektivets ekonomiska ansvar för nedlagda deponier	0,2	1,4	1,4
Dagvatten och Skyfall	2,0	11,4	11,4
Västsvenska paketet	0,4	2,0	2,0

3.3 Uppföljning av budgetavvikelser

3.3.1 Förvaltningens förslag till åtgärder

Åtgärd/kommentar	Helårseffekt (tkr)	Planerad effekt innevarande år	
		tkr	Årsarbetare
Kretslopp och vattennämnden beslutar om att hemställa till kommunstyrelsen om överföring av investeringsmedel år 2025 från investeringar vatten och avlopp till investeringar avfall avseende belopp om 24 mnkr.			
Kretslopp och vattennämnden beslutar om att hemställa till kommunstyrelsen om överföring av investeringsmedel år 2025 från investering vatten och avlopp till investering exploateringar avseende belopp om 28 mnkr.			
Kretslopp och vattennämnden beslutar om att flytta medel från investering till reinvestering inom vatten och avlopp avseende belopp om 15 mnkr inom ramen för beslutad investeringsbudget 2025.			
Kretslopp och vattennämnden ger förvaltningen i uppdrag att till majnämnden återkomma med information om ekonomisk prognos för Återbruket med förslag till konsekvensbeskrivna besparingsåtgärder.			

Avfall visar negativ avvikelse med 24 mnkr jämfört med budget. 22 mnkr gäller investering och 2 mnkr gäller reinvestering. Avvikelsen beror främst på att utgifter för projekt Kärle för fastighetsnära insamling av förpackning och projekt Digitalt låssystem blir högre än budgeterat och att del av utgift inte var budgeterad. Projekt Bulycke återvinningscentral har återupptagits då projektet är avhängt beslut i staden om trafiksäkerhet.

Exploatering visar avvikelse på utgifterna med 28 mnkr jämfört med utgiftsbudget. Flera större projekt pågår där Olof Askunds gata, Masthuggskajen, Gamlestadens fabriker, Västlänken DP och Säterigatan är de projekt som påverkar budgeten mest. Reella kostnadsökningar i hela sektorn kring både material och entreprenader har stor påverkan.

Nämnden behöver fatta beslut om omfördelning av budgetmedel från investering till reinvestering för VA investeringsbudget med 15 mnkr. Avvikelsen på 15 mnkr beror på bättre framdrift i pågående förnyelseprojekt än budgeterat.

Återbruket lämnar negativ prognos för helåret på 0,4 mnkr. Nämnden föreslås därav att uppdra till förvaltningen att inkomma med besparingsåtgärder.

3.3.2 Uppföljning av beslutade åtgärder

Åtgärd/ kommentar	Helårseffekt (tkr)	Planerad effekt innevarande år		Effekt tom perioden	Bedömd effekt innevarande år	
		tkr	Årsarbet are	tkr	tkr	Årsarbetare

3.4 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.4.1 Effektivisering genom minskad administration och digitalisering

Förvaltningen har kartlagt, tagit fram och påbörjat genomförandet av åtgärder som bedöms leda till minskade kostnader och en mer effektiv verksamhet. Åtgärdernas ekonomiska effekt är bedömda för innevarande verksamhetsår och på längre sikt (1-5 år).

- Intäkthöjande åtgärder - ex. ny prismodell avtal grannkommuner, extern hyresgäst, översyn försäkringar anläggning.
- Effektivare organisation - ex. ny organisation för bättre underbyggda genomföranden av investeringsprojekt samt införande av portföljstyrning av investeringsprojekt
- Effektivare processer - ex. optimering av kemikaliedosering, TV-inspektioner av avloppsledningar i egen regi samt energieffektivisering genom ändrad pumpstyrning
- Digitalisering/Borttagna arbetsuppgifter - ex. ändrad delegationsordning investeringsprojekt och skedesbeslut för projektering, automatisk analys av mätdata i dricksvattennätet samt automatisering av ärendehantering.

Bedömningen av åtgärdernas ekonomiska effekt för 2025 är 15 450 tkr. På 1-5 års sikt bedöms den ekonomiska effekten uppgå till 137 880 tkr.

Uppdraget kommer att redovisas mer utförligt i delårsrapport per augusti, enligt anvisningar från stadsledningskontoret.

4 Insamling av information inför Budget 2026

Omvärldsförändringar kartläggs och analyseras tillsammans med interna behov i förvaltningens nulägesanalys. Nulägesanalysen utgör tillsammans med erfarenheter och de långsiktiga verksamhetsplanerna underlag för förvaltningens planering, vilket inkluderar den ekonomiska planeringen.

Samtliga ekonomiska behov finns beskrivna i andra ärenden som utgör underlag för taxebeslut och central budgetprocess. Förvaltningen ser inte att ytterligare underlag behöver komplettera informationen inför budget 2026.

Kretslopp och vattens bedömda ekonomiska behov för 2026 omhändertas i följande ärenden som samtliga skickas vidare till kommunstyrelsen:

- Investeringsnomineringar (KVN- 2025-03-26 § 60, KOV-2025-192), fångar behov av investeringsutrymme för både va- och avfallsverksamheten och därutöver redovisas i ärendets bilaga 4 även behov av skattemedel för drift som inte kan finansieras av taxemedel (Bilaga 4 Kommunbidrag 2026-2028)
- Förslag till VA-taxa (KOV 2025-123)
- Förslag till avfallstaxa (KOV 2025-307)

Båda taxeärendena beslutas i Kretslopp- och vattennämnden i april och skickas till kommunstyrelsen för vidare hantering i kommunfullmäktige.

5 Styrinformation till nämnden

5.1 Nämndens mål

5.1.1 Grunduppdrag

5.1.1.1 Centrala mål: Säker dricksvattenförsörjning

Beskrivning

Säker dricksvattenförsörjning är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Dricksvattenförsörjning är en huvudprocess som består av processerna råvattenförsörjning, dricksvattenproduktion och dricksvattendistribution.

Måluppfyllelse

Viss måluppfyllelse

Kommentar

Ny projektorganisation inom dricksvattenförsörjningen gör att det finns risk för tillfällig svacka i utfallet innan arbetssätt och organisation satt sig. Vi fortsätter att stärka vår förmåga i kris och krig avseende fast och mobil reservkraft, drivmedel, lagerhållning samt kapacitet för att hantera nödvatten.

Råvatten

Inga större avvikelser har noterats under perioden. Perioder med sämre kvalitet har med gott resultat kunnat stängas bort. Inledningen av året har varit torr och bevakning av vattennivåer i Mölndalsån är inledd. Arbete med att färdigställa överenskommelse med Mölndal och Härryda avseende Mölndalsån pågår, så även arbete med att säkerställa Mjörn som vattentäkt.

Dricksvattenproduktion

En större avvikelse har noterats under perioden. En enterokock påvisades i större provmängd vid Alelyckans vattenverk i februari. Omfattande åtgärder vidtogs men det kunde konstateras att det inte fanns någon risk för konsument.

Inga avvikelser på utgående vatten har förekommit. Internt har det funnits störningar i driften vid Alelyckan men det kommer att förbättras när ultrafilter i Alelyckan driftsätts. Anläggningarna fortsätter åldras snabbare än de förnyas och det finns stort behov av att hitta effektiva arbetssätt och resurser för att hantera detta.

Distribution

Inga större avvikelser har noterats under perioden inom området. Läckaget från dricksvattnenätet är fortsatt relativt lågt 14,1 m3 per km ledning och dygn och rörbrotten har varit relativt få för perioden.

Förnyelse av anläggningar går framåt med god fart och vi ligger i fas med årets målsättning. Den behovsstyrda förnyelsetakten för ledningsnätet är dock svår att

följa upp löpande under året.

Kvaliteten på levererat dricksvatten har varit god där inget spolat prov över parametergränsvärde konstaterats. Andelen konsumentprover utan överskridet gränsvärde uppgår till 98 procent, vilket är något under målnivån. Antal klagomål totalt sett har varit väsentligt lägre än normalt men fortfarande något över målvärdet.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall Q1 2025	Målvärde 2025
Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten, målvärde: mer än 95 % störningsfri drift	79 %	60 %	40 %	95 %
Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten, målvärde: 100 % avseende specifika krav enligt livsmedelsverket samt barriärverkan	100 %	100 %	100 %	100 %
Andelen tid med en faktisk råvattenkvalitet som uppfyller branschriktlinjerna, prestationsmått, målvärde: 95 %	100 %	100 %	92 %	95 %
Läckage från dricksvattennätet, målvärde 14 m3/km ledning, år	14,8	14,2	14,1	14
Behovsbaserad förnyelsetakt ledningsnät, målvärde: 1 % av dricksvattenledningsnätet	0,64 %	0,63 %		1 %

5.1.1.2 Centrala mål: Robust avloppshantering

Beskrivning

Robust avloppshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Att avleda och rena avlopp för hälsa och miljö är en av förvaltningens huvudprocesser som består av delprocesserna skapa förutsättningar för att hantera avlopp, avleda avloppsvatten och rena avloppsvatten.

Måluppfyllelse

Viss måluppfyllelse

Kommentar

Inga större avvikelser har noterats under perioden inom området.

Nederbörden har hittills under året varit måttlig avseende på total mängd (119 mm till och med februari, mätt vid Barlastplatsen). Flera tillfällen med rejäla nederbördsintensiteter har dock inträffat, med nödavledning från spillvattenpumpstationer och bräddning från kombinerat nät som konsekvens. Volymen som nödavletts under årets första två månader är ungefär lika stor som målvärdet för helåret. Tillskottsvatten och avloppsanläggningarnas skick är huvudorsaker till nödavledningen.

Antalet kända översvämningar som uppstått i avloppssystemet är lägre än normalt för perioden, vilket förklaras av den måttliga nederbörden och utebliven snösmältning.

Den behovsstyrda förnyelsetakten för ledningsnätet är svår att följa upp löpande under året med god kvalitet, men förra årets goda framdrift av förnyelse på avloppssidan bedöms hålla i sig. Förnyelse av anläggningar är lättare att följa upp utan indikatorer, och arbetet går framåt enligt plan.

Det finns en viss risk att ny projektorganisation gör att det blir en tillfällig svacka i utfallet innan arbetssätt och organisation satt sig och det finns tillräckliga resurser för att hantera. Projektet Askims pumpkedja har tidigare i år dragits tillbaka från processen för investeringsbeslut, och är under omarbetning. Utifrån driftperspektiv är det viktigt att de mest kritiska delarna i projektet ändå kan genomföras utan större fördröjning.

Samarbetet med Gryaab kring styrning av bräddningen vid kraftig nederbörd pågår, och kan utvecklas ytterligare för att utnyttja potentialen i bräddoptimeringen. Underhåll av dagvattendammar är också ett område där ytterligare åtgärder kan behövas.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall Q1 2025	Målvärde 2025
Behovsbaserad förnyelsetakt ledningsnät, målvärde: 0,8% av ledningsnätet	0,8 %	0,8 %		0,8 %
Behovsbaserad styrd förnyelse av pumpstationer, målvärde: 6 st per år	5 st/år	5 st/år	0 st/år	6 st/år

5.1.1.3 Centrala mål: Hållbar avfallshantering

Beskrivning

Hållbar avfallshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell. Att samla in och behandla avfall för god resurshushållning är en av förvaltningens huvudprocesser som består av delprocesserna förebygga avfallets mängd, skapa förutsättningar för avfallshantering, samla in avfall och behandla avfall.

Målpuppfyllelse

God målpuppfyllelse

Kommentar

Drift och avvikelser

Driften har fungerat väl under perioden och kundklagomålen är fortsatt få. Problem med nedskräpning och överfulla behållare på återvinningsstationerna har varit mindre än samma period föregående år. Återvinningscentralerna fick stängas akut den 7 januari under stormen Floriane. De stora mängder textilavfall som lämnats in under perioden har varit svåra att hantera för de aktörer vi har avtal med.

Avfallsmängder, besök och sorteringsgrad

Mängden avfall till förbränning för perioden är jämförbar med föregående år, det är grovavfallsmängderna som fortsätter att öka, medan restavfallet minskar.

Grovavfallsmängderna från Återvinningscentralerna har ökat med 11 procent

jämfört med första kvartalet förra året och det är bygg- och rivningsfraktioner som står för ökningen. Även besöken på återvinningscentralerna fortsätter att öka, 10 procent fler jämfört med samma period föregående år. De senaste två åren har antalet besök ökat med ca 100 000, troligt en effekt av fria besök.

Matavfallet har ökat med sju procent under perioden och ökningen förväntas fortsätta under året. Detta då matavfallsinsamling stegvis blir obligatoriskt även vid småhus, i samband med att de får hemsortering.

Plockanalyser på göteborgarnas restavfall (soppåsen) genomförs vartannat år och den senaste genomfördes i slutet av 2024. Den visar att göteborgarna blivit bättre på att sortera ut sitt matavfall och sin textil medan andelen förpackningar som slängs fel i restavfallet marginellt ökar i andel. Jämför med tidigare plockanalys har sorteringen förbättrats och andelen restavfall i soppåsen ökat från 40 till 46 procent och andelen matavfall har minskat från 28 till 21 procent. Andelen förpackningar har ökat marginellt och textil i restavfallet har nästan halverats.

Textil

Från årsskiftet infördes krav på sortering och separat insamling av textilavfall. Förvaltningen har både auktorisationer och andra avtal för hanteringen. Intresset för lagändringen har varit stort och förvaltningen har kontaktats med frågor från media, verksamheter, akademi, fastighetsägare och boende.

Inlämnade mängder har ökat kraftigt i alla insamlingssystem. Insamlingsaktörerna uppger att det rör sig om en total ökning på ca 60 procent. Ökningen har märkts av extra starkt vid vissa insamlingspunkter som snabbt blivit överfulla. Aktörerna har förstärkt bemanningen och på flera håll infört dubbla skift i både insamlingen och på sina anläggningar.

Nytt insamlingssystem för villor och radhus

Under perioden har förvaltningen förberett för Hemsortering. Kärletsättningen startade 31 mars i ett område och samtidigt förbereds inför kommande områden med information till boende eller annan planering.

Brännö Rödsten

Containrar för grovavfall och glasförpackningar togs bort i början av året på grund av ett beslut från Länsstyrelsen om att inte godkänna bygglovet. Förvaltningen har överklagat beslutet. Förvaltningen undersöker möjligheter för en temporär insamling för grovavfall och förpackningar vid några tillfällen under året.

Avfallsföreskrifter

Ett nytt förslag till avfallsföreskrifter har under perioden varit utställt och på samråd. Förvaltningen omhändertar nu synpunkter inför fortsatt handläggning i nämnd och kommunstyrelse innan fastställande i kommunfullmäktige.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall Q1 2025	Målvärde 2025
Kundklagomål i förhållande till totala antal hämtningar/töm, målvärde: ska inte överstiga 0,04 %	0,01 %	0,02 %	0,02 %	<0,04 %
Mängden avfall till förbränning ska minska, målvärde: < 132 000 ton	130 932 ton	131 000 ton	30 992 ton	<132 000 ton
Mängd matavfall till behandling		25 011 ton	6 150 ton	>25 000 ton

5.1.2 Utvecklingsarbete

Miljö och klimat

De långsiktiga målen avseende miljö och klimat innehåller mål för verksamheten som utvärderas årligen i förvaltningens nulägesanalys. Analysen ligger sedan till grund för kommande verksamhetsplanering.

Kretslopp och vatten har sex långsiktiga mål för miljö och klimat som i korthet innebär att vi till 2030 ska:

- minska klimatavtrycket till att vara nära noll
- minska vår energianvändning med minst 25 %
- producera mer förnybar energi i egen regi, minst 1,5 GWH, senast 2025, och minst 3 GWH till 2030
- använda och ställa krav på enbart fossilfria drivmedel
- bidrar till att den biologiska mångfalden ökar
- minska användningen av skadliga ämnen.

Inför verksamhetsplaneringen 2025 har styrningen förtydligats genom att delmål har fördelats ut till berörda avdelningar kopplat till miljö- och klimatmålen. Syftet med fördelningen var att få igång arbetet inom rätt och fler områden samt underlätta för uppföljningen av målen. Hur detta faller ut är ännu lite tidigt att säga.

Arbetet hittills i år har bland annat fokuserat på att omhänderta uppdragen från nämndens genomförandeplan. Förvaltningen jobbar nu med att ta fram en miljöhandlingsplan med vilka aktiviteter som behöver göras av vem och när för att nå målen fram till 2030. Aktiviteterna kommer att kopplas till de framtagna delmålen som fördelats vid verksamhetsplaneringen inför 2025 och ska ge förvaltningen en tydligare bild av vad vi behöver göra de kommande åren för att målen ska nås.

Förvaltningen driver på inom området elektrifiering, bland annat när det kommer till fordon, transporter och maskiner. På så vis går det att minska energianvändningen och klimatpåverkan som bidrar till att arbeta mot målet om att klimatavtrycket ska vara nära noll. Det pågår även i våra VA-ledningsprojekt, bland annat genom att se över kravställningar i ramavtal, genom att testa i pilotprojekt samt genom att vara aktiv inom omvärldsbevakning. Ytterligare exempel på insatser med fokus på miljö- och klimat är energioptimering av spillvattenpumpstationer och ändrat arbetssätt inom driften för att öka fokus på optimering ur miljöperspektiv utan att äventyra grunduppdraget.

Förvaltningen kan konstatera att det finns en avvikelse mot målen då målet om att producera 1,5 GWh förnybar energi i egen regi inte kommer att nås 2025. En förklaring till detta är att arbetet med genomförandet av Kretslopp och vattens solcellsplan inte startats upp som planerat.

Långsiktiga verksamhetsplaner

Kretslopp och vattens långsiktiga verksamhetsplaner för avfall, vattenförsörjning respektive avloppshantering antogs av nämnden i början av 2024, och gäller för åren 2024-2027. Under hösten 2024 genomfördes en första uppföljning och analys av planerna i förvaltningens nulägesanalys.

Under årets inledning har omvärldsläget försämrats med en ökande hotbild, som innebär att fokus och resurser med nödvändighet styrs mot beredskapsfrågor. Robusta och redundanta anläggningar är en viktig förutsättning för god beredskap, och delvis kan åtgärder sammanfalla med de som behövs för att nå långsiktiga mål.

Samtidigt finns en uppenbar risk att organisationen tappar fart i arbetet för de högst prioriterade långsiktiga målen när andra uppgifter bedöms vara bråttom. Under årets inledning har förvaltningen bedömt att framdriften för vissa nyinvesteringsprojekt blir lägre än budgeterat, medan förnyelseprojekten kan drivas enligt plan.

Långsiktig verksamhetsplan för dricksvattenförsörjning:

Kretslopp och vatten har fyra långsiktiga mål för dricksvattenförsörjning:

- *Ökad leveranssäkerhet*
- *Hälsomässigt säkert och gott dricksvatten*
- *Hållbar användning av dricksvatten*
- *Robust dricksvattenförsörjning*

I nulägesanalysen inför 2025 beskrivs att prognosen över lag ser god ut för att uppnå de långsiktiga målen, under förutsättning att identifierade åtgärder genomförs. För målet om *Robust vattenförsörjning* syftar indikatorerna till att visa på förmågan att vidmakthålla anläggningarnas skick och funktion. Nulägesanalysen pekar på behovet av en plan för genomförandet av förnyelseåtgärder på råvattenanläggningar och vattenverk. Den genomförandeplanen har nu tagits fram, och förutsättningarna för framdrift av förnyelsen har därmed förbättrats.

För de nya målnivåerna inom *Hållbar vattenanvändning* om att minska vattenförbrukning för hushåll och minskad användning av dricksvatten för annat än hushållsändamål behövs åtgärder som delvis ligger utanför kretslopp och vattens direkta ansvar. Förvaltningen deltar därför i två förprojekt inom programmet Water Wise Societies; *Resurseffektiv vattenanvändning för en hållbar framtid*, och *Det vattensmarta samhällets system för återvunnet vatten*. Planen är att medverka aktivt den utlysning för Omställningslabb som ska komma i maj där vi förbereder fallstudier med fastighetsägare till flerbostadshus, och ett geografiskt område på Hisingen där vi har storkunder som använder dricksvatten för andra syften i sina verksamheter. Water Wise Societies är en del av satsningen Impact Innovation hos Vinnova, Formas och Energimyndigheten.

Långsiktig verksamhetsplan för avloppshantering:

Kretslopp och vatten har tre långsiktiga mål för avloppshantering:

- *Minska översvämningar i byggnader*
- *Minskad påverkan på recipient*
- *Robust avloppsavledning*

Verksamheten ligger långt ifrån målen kring översvämning i byggnader och minskad påverkan på recipient, och åtgärder behövs för förbättrad måluppfyllelse. Projekt Askims pumpkedja har tagits tillbaka för omarbetning. Utifrån målen i långsiktiga planen är det mycket viktigt att de mest kritiska delarna i projektet kan prioriteras och åtgärdas i närtid.

Under årets första två månader har redan målet för helåret överskridits när det gäller nödavledning, och anläggningarnas skick och tillskottsvatten är viktiga orsaker till den bristande måluppfyllelsen. SVU (Svenskt vatten utveckling)-projektet *Beräkningsverktyg samhällsekonomisk kostnad tillskottsvatten*, där Kretslopp och vatten medverkar, kommer till ett projektavslut inom kort. Projektet har lett till utvecklandet av ett beräkningsverktyg för att uppskatta de samhällsekonomiska kostnaderna av tillskottsvatten och relaterade åtgärder. Med verktyget kommer vi kunna skapa bättre prioriteringar och ökad förståelse för tillskottsvattnets faktiska kostnader för både VA-huvudmän och samhället i stort.

Långsiktig verksamhetsplan för avfall:

Kretslopp och vatten har nio långsiktiga mål för avfallshantering vilka är ett urval av mål från Göteborgs Stads avfallsplan 2021-2030:

- Avfall från hushåll ska minska med 30 % per invånare
- Minst 90 % av användarna ska tycka att det är enkelt att förebygga, återanvända och hantera avfall på rätt sätt
- Minst 90 % av allt inlämnat avfall på ÅVC ska vara rätt sorterat, varav inget farligt avfall eller plastavfall i fel fraktion
- Minst 70 % av restavfallet ska vara rätt sorterat. Dessutom från inget av innehållet vara farligt avfall.
- Minst 90 % av användarna ska vara nöjda med avfallshanteringen
- Lokalisering av större avfallsanläggningar för både dagens och framtidens behov säkras genom fysisk planering
- Plats för avfallens infrastruktur, från uppkomst till mottagningsanläggning, säkras i detaljplaner och bygglov
- Minst 20 % av grovavfallet som samlas in ska förberedas för återanvändning
- Minst 70 % av uppkommet matavfall ska gå till näringsåtervinning och biogasproduktion

Måloppfyllelsen bedömdes under hösten 2024 utifrån läget vid utgången av 2023. Någon uppföljning för första kvartalet genomförs inte. Av planens nio mål bedömdes tre kunna uppnås till 2030, medan sex av målen kommer att ha en positiv trend även om måloppfyllelse inte bedöms vara möjlig. Eftersom målen även återfinns i stadens avfallsplan har trenden bedömts utifrån utveckling sedan 2020 som var startåret för avfallsplanen. Avfallsplanens samtliga mål följs upp vartannat år och en uppföljningsrapport för utvecklingen fram till 2024 kommer tas fram under 2025.

Flera pågående åtgärder, som införande av fastighetsnära insamling av förpackningar hos alla hushåll, separat insamling av textilavfall och obligatorisk matavfallsinsamling kommer att bidra till ökad måloppfyllelse på flera av målen. Men det krävs också ytterligare beteendepåverkande åtgärder för att framför allt boende i lägenhet ska sortera i högre utsträckning.

De planerade åtgärderna är tillräckliga för att bibehålla den positiva trenden för de kommande två, tre åren, särskilt med tanke på att de pågående åtgärderna är mycket omfattande. Men för att långsiktigt bibehålla den positiva utvecklingen, krävs ytterligare åtgärder inom beteendepåverkan, kommunikation och utveckling av grovavfallsinsamling.

5.1.3 Dem vi är till för

Sammanfattningsvis har förvaltningen levererat dricksvatten och hanterat avlopp och avfall utan större avvikelser. Antalet översvämningar i avloppssystemet har varit betydligt lägre än normalt kopplat till låg nederbörd, och avloppsstoppen har varit på samma nivå som under föregående år. När det gäller avfallshantering så förväntas matavfallet fortsätta öka då matavfallsinsamling stegvis blir obligatoriskt även för småhus. Besöken på återvinningscentralerna fortsätter också att öka, troligen en effekt av fria besök. Problemet med nedskräpningen och överfulla behållare på återvinningsstationerna har minskat. Från årsskiftet infördes krav på sortering och separat insamling av textilavfall. Då insamlade mängder ökat med ca 60 procent har det varit utmaningar med att några insamlingspunkter blivit överfulla.

Införandet av det nya verksamhetssystemet hösten 2023 ledde till långa telefonköer och minskad kundnöjdhet. Efter en rad åtgärder och uthålligt arbete är kundnöjdheten hos kundservice nu tillbaka på en hög nivå (92 procent) och över målet. Vad gäller tidigare utmaningar med kundfaktureringen så har mars månads fakturering genomförts helt utan avvikelser. Vi noterar att antal VA-ansökningar gått ner under senaste halvåret. Mina sidor för företag har tagits i drift under perioden och möjlighet till självservice utvecklas.

5.2 Nämndens uppdrag

5.2.1 Uppdrag från KF:s budget 2025

Uppdrag från KF	Status och senaste kommentar
 Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrappport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete. <i>Uppdragsår 2025</i>	 Pågående Planerad information och beslut i nämnd i samband med beslut om årsrapport 2025. Förvaltningens inköpssamordnare har tilldelats ett särskilt uppdrag att arbeta med analys och uppföljning av inköp med stöd av inköp- och upphandling (INK). Det förvaltningsövergripande arbetet bereds av inköpsrådet som leds av förvaltningens kanslichef. Förvaltningen nyttjar tjänsten inköpsanalys från INK för ändamålet.
 Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik. <i>Uppdragsår 2025</i>	 Pågående Planerad information och beslut i nämnd i samband med beslut om delårsrapport augusti 2025. Förvaltningen följer stadens riktlinjer och avtal och använder enbart stadens utbud av bärbar elektronik. Förvaltningen använder kontinuerligt stadengemensamma tjänster för återtag av telefoner och datorer. Om återanvändning inte är möjlig, säkerställs att utrustningen avyttras enligt stadens avtal och riktlinjer. Detta innebär att enheterna antingen återlämnas till leverantören för rekonditionering och återbruk eller hanteras av godkända återvinningsaktörer. Vid kassering raderas all data enligt gällande säkerhetsföreskrifter innan vidare hantering sker.

5.2.2 Uppdrag utanför budget från KF/KS 2025

Uppdrag från KF	Status och senaste kommentar
 Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att med rapporten som utgångspunkt se över sina samverkansformer och arbetssätt för att aktivt samråda med och	 Ej påbörjad Planerad information och beslut i nämnd i samband med beslut om delårsrapport

Uppdrag från KF	Status och senaste kommentar
involvera funktionsrättsrörelsen inom områden där det anses vara befogat. Uppdraget återredovisas i respektive nämnds och styrelses del- eller årsrapport. <i>Uppdragsår</i> 2025	augusti 2025. Beslut om uppdrag till nämnd fattades vid kommunstyrelsen sammanträde 2025- 01-30 §15. Uppdraget har inte påbörjats i förvaltningen ännu då andra projekt och uppdrag behövs prioriteras under perioden. Planerad start av uppdrag april 2025.
 Kretslopp- och vattennämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda aktörer möjliggöra för boende på Brännö att återvinna tidningar, förpackningar och grovsopor i väntan på att den nya återvinningsstationen är på plats. <i>Uppdragsår</i> 2025	 Pågående Kommunfullmäktige fattade beslut om uppdraget till nämnden i samband med kompletterande budget februari (2025-03-27 §135). Tidplan för nämndbeslut kommer att tas fram inom kort. Uppdraget är omhändertaget i förvaltningen.

5.2.3 Kvarvarande uppdrag från KF/KS 2024

Uppdrag från KF/KS	Status och senaste kommentar
 Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att därefter skyndsamt skicka ut det reviderade förslaget till föreskrifter på samråd och utställning innan ärendet åter når kommunfullmäktige. <i>Uppdragsår</i> 2024	 Avslutad Kretslopp och vattennämnden föreslås förklara uppdraget fullgjort vid nämndsammanträdet 2025-04-23. Det reviderade förslaget har ställts ut från och med den 27 januari till och med den 25 februari samt remitteras till Miljö- och klimatinämnden med svar senast 20 mars.
 Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att justera förslaget till föreskrifter som möjliggör auktorisation avseende transporter av hushållens grovavfall, bygg- och rivningsavfall, trädgårdsavfall, returpapper och förpackningar samt, om det bedöms kunna ske ändamålsenligt, även farligt avfall. <i>Uppdragsår</i> 2024	 Pågående Kretslopp och vattennämnden föreslås förklara uppdraget fullgjort vid nämndsammanträdet 2025-05-15. Förvaltningen har tagit fram ett nytt förslag till föreskrifter enligt beslutet i kommunfullmäktige. Nämnden beslutade i januari att ställa ut förslaget samt remittera det till Miljö- och klimatinämnden. Utställning är genomförd och svar från Miljö- och klimatinämnden väntas 20 mars. Synpunkterna omhändertas och nytt förslag till föreskrifter planeras informeras nämnden i april, för beslut i maj. Därefter sänds förslaget till KS/KF för fastställande. Uppdraget utgör ett eget ärende KVN 2024-00433.

 Kretslopp- och vattennämnden får i uppdrag att utreda en differentierad vattenta som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten. Uppdragsår 2024	 Pågående Information om uppdraget delgavs nämnden vid sammanträdet 2025-01-22 §6. Kretslopp och vatten bedömer att det finns viss men osäker potential för en ändrad taxa att bidra till mer hållbar dagvattenhantering. Andra styrmedel som exempelvis tydligare och lokalt anpassade krav genom kommunala föreskrifter för användande av den allmänna VA-anläggningen, KFVA, (nuvarande benämning ABVA) bedöms ge större effekt. Nämnden beslutade vid sammanträdet 2025-02-05 §34 att ge uppdrag åt förvaltningen att genomföra en utökad utredning under 2025 med behovsanalys, juridiska aspekter på lokalt anpassade krav samt förslag till nya föreskrifter (KFVA) från (tidigast) 2026 och ändringar i taxekonstruktion att gälla från (tidigast) 1 januari 2027. Uppdraget utgör ett eget ärende dnr KOV-2024-00762 och återredovisas till KS/KF.
--	--

5.2.4 Uppdrag till förvaltningen från Kretslopp- och vattennämnden med utgångspunkt i KF:s budget 2025

Nämndens kompletterande uppdrag	Status och senaste kommentar
 Den särskilda anställningsprövningen som infördes 2024 kvarstår, och justeras så att den inte längre omfattar kortvariga anställningar, exempelvis vikariat. Tillämpningen ska utvecklas under året och formaliseras i delegationsordningen. Uppdragsår 2025	 Pågående Planerad information i Kretslopp och vattennämnden vid sammanträdet 2025-04-23. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till förändring av delegationsordning i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag. Ärendet tas upp för beslut på nämndsammanträdet 2025-05-15. Förvaltningen föreslår därefter att nämnden förklarar uppdraget fullgjort.

NS Förvaltningen ska fortsätta minska de administrativa kostnaderna. Besparingen ska även innefatta lednings- och styrningsarbete samt marknadsföring. Exempelvis genom digitalisering eller borttagna arbetsuppgifter. Förvaltningen ska redovisa vilka kostnader som reducerats under 2025 i delårsrapporterna <i>Uppdragsår 2025</i>	Pågående Förvaltningen har kartlagt, tagit fram och påbörjat genomförandet av åtgärder som bedöms leda till minskade kostnader och en mer effektiv verksamhet. Åtgärdernas ekonomiska effekt är bedömda för innevarande verksamhetsår och på längre sikt (1-5 år). • Intäkthöjande åtgärder - ex. ny prismodell avtal grannkommuner, extern hyresgäst, översyn försäkringar anläggning. • Effektivare organisation - ex. ny organisation för bättre underbyggda genomföranden av investeringsprojekt samt införande av portföljstyrning av investeringsprojekt • Effektivare processer - ex. optimering av kemikaliedosering, TV- inspektioner av avloppsledningar i egen regi samt energieffektivisering genom ändrad pumpstyrning • Digitalisering/Borttagna arbetsuppgifter - ex. ändrad delegationsordning investeringsprojekt och skedesbeslut för projektering, automatisk analys av mätdata i dricksvattennätet samt automatisering av ärendehantering. Bedömningen av åtgärdernas ekonomiska effekt för 2025 är 15 450 tkr. På 1-5 års sikt bedöms den ekonomiska effekten uppgå till 137 880 tkr. Uppdraget kommer att redovisas mer utförligt i delårsrapport per augusti, enligt anvisningar från stadsledningskontoret.
NS Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden och miljö- och klimatinämnden stärka samarbetet kring vattenfrågor i planering, byggnation, förvaltning och uppföljning för att nå god vattenstatus <i>Uppdragsår 2025</i>	Pågående Planerad information och beslut i nämnd i samband med beslut om delårsrapport augusti 2025. Dialog pågår i direktörsforum för SASU om hur organiseringen av samarbetet i vattenfrågor i staden för att uppnå god vattenstatus ska se ut. I dagsläget finns samverkansgrupper som hålls ihop av en samordningsgrupp. Jämförelse görs med hur arbetet med grön stad har organiserats.

NS Samarbete över förvaltnings-och bolagsgränser ska förstärkas, särskilt där det krävs för att uppnå kommunfullmäktiges mål, inriktningar och uppdrag. <i>Uppdragsår</i> 2025	 Pågående Planerad information och beslut i nämnd i samband med delårsrapport augusti. Sammanhållen stadsutveckling (SASU) utgör ett viktigt forum för att löpande identifiera behov av stärkt samverkan. Det pågår bland annat dialog kring hur organiseringen av samarbetet i vattenfrågor ska se ut för att kunna uppnå god vattenstatus. Förvaltningen deltar i olika forum, exempelvis förvaltningscontrollernätverket och stadengemensam samverkan, vilket möjliggör kunskapsutbyten som kan underlätta i arbetet mot att nå kommunfullmäktiges mål och uppdrag. Förvaltningen har tagit in en annan förvaltning som extern hyresgäst, som inneburit tätare samarbete mellan exempelvis förvaltningarnas kommunikationsavdelningar, vilket förväntas resultera i bland annat minskad administration.
--	---

5.2.5 Uppdrag till förvaltningen från Kretslopp- och vattennämnden utanför KF:s budget 2025

Nämndens kompletterande uppdrag	Status och senaste kommentar
NS Avvecklingen av fossil importerad reservkraft tar tid och därför måste arbetet påbörjas snarast. <i>Uppdragsår</i> 2025	 Ej påbörjad Planerad information och beslut i nämnd sker i samband med årsrapport 2025. I dagsläget har förvaltningen inget att rapportera.
NS Förvaltningen får i uppdrag att i verksamhetsplaneringen för 2025, för alla avdelningar inkludera vad som behöver göras och hur det ska göras för att nå respektive mål i miljö- och klimatprogrammet och i avfallsplanen <i>Uppdragsår</i> 2025	 Pågående Planerad information i nämnd i samband med delårsrapport augusti. Förvaltningens controllerfunktion har gjort en översyn av verksamhetsplaneringen 2025. Översynen visade vilka delar inom miljö- och klimatområdet som behövde stärkas. Miljöfunktionen har därefter, i samverkan med avdelningarna, påbörjat framtagande av en miljöhandlingsplan för stärkt planering. Handlingsplanen innehåller en nedbrytning av mål samt fördelning av delmål till avdelningar för perioden 2025-2030. Avdelningarna ska årsvis ta fram åtgärder med bedömd effekt. Förvaltningsdirektören har fattat beslut om tidplan och arbetssätt för framtagande av miljöhandlingsplan (2025-04-07). Inom avfallsverksamheten arbetas det med att uppdatera åtgärdsbilagan till avfallsverksamhetens långsiktiga plan. Åtgärderna kopplar både till avfallsplanens mål och till miljö- och klimatmålen.

Nämndens kompletterande uppdrag	Status och senaste kommentar
 Förvaltningen får i uppdrag att redovisa status för eventuellt kvarvarande uppdrag från budget 2024 Uppdragsår 2025	 Pågående Förvaltningen redovisar status för kvarvarande uppdrag från 2024 i samband med delår- och årsrapportering 2025. Se avsnitt "Kvarvarande uppdrag KF/KS 2024". Redovisning sker till nämnden så länge uppdrag kvarstår att genomföra.

NS Förvaltningen får i uppdrag att ta fram ett verktyg eller analysmetod för att kunna göra prioriteringar inför långsiktiga investeringar som bidrar till att nå målen i miljö- och klimatprogrammet och i avfallsplanen. <i>Uppdragsår</i> 2025	 Pågående Planerad information och beslut i nämnd i samband med beslut om årsrapport 2025. Uppdraget är fördelat i organisationen och omhändertagande under utarbetande. Förvaltningen avser att inom kort påbörja arbetet med att ta fram metoder för systemval, genomförande och materialval i investeringsprojekt för att bidra till målen i miljö- och klimatprogrammet och avfallsplanen.
NS Lagerhållningen av kemikalier och reservdelar behöver öka och optimeras med andra närliggande verksamheter <i>Uppdragsår</i> 2025	 Pågående Planerad information och beslut i nämnd sker i samband med årsrapport 2025. En successiv ökning av lagerhållning har skett under flera år och pågår kontinuerligt. Under 2025 införs en lagerhållningsmodul för hantering av reservdelar för dricksvattenproduktionens anläggningar. Vidare har nivån vad gäller lagerhållning av drivmedel för reservkraft samt fasta reservkraften på våra anläggningar ökat under perioden. Tillsammans med kritikalitetsklassning skapar det goda förutsättningar för en anpassning av lagerhållningsnivåer. Vi har ett aktivt samarbete med andra större VA-huvudmän i frågan och är med i reservdelsakuten som Svenskt vatten är värd för, där man kan hjälpa varandra vid akuta behov av specifika underhålls/reparationsmaterial. Kretslopp och vatten är även ansvarig lagerhållare för Göteborgsregionens lista över nödvattenutrustning. Det finns en långsiktig strategi vad gäller att öka lagerhållning av kemikalier och analyser har genomförts för att kunna planera för olika bristscenarier, och det finns provisoriska åtgärder som kan vidtas, exempelvis hyrd tank för utökad lagerhållningsvolym. Sedan en tid tillbaka är alla beställningsnivåer höjda och under 2025 kommer kraven i upphandling av kemikalier att skäppas, vilket bidrar till minskad sårbarhet och ökad tillgänglighet i kris.